

Dr. sc. Vili Beroš
Ministar zdravstva
kabinet@miz.hr

15. studenoga 2021.

Predmet: Odvajanje majki i novorođenčadi u rodilištima

Poštovani, poštovane,

nekoliko rodilišta u Hrvatskoj ima praksu odvajanja majki i novorođenčadi odmah po porodu, u slučaju kada su majke pozitivne na koronavirus ili ako nije gotov nalaz PCR testa koji dokazuje da je majka negativna na koronavirus. O ovoj praksi je udruga Roda u par navrata izvjestila Ministarstvo zdravstva i stručna društva, ali i međunarodne organizacije koje se bave ljudskim pravima, ali unatoč tome, praksa je ostala nepromijenjena.

Od početka pandemije koronavirusa u ožujku 2020., preporuke Svjetske zdravstvene organizacije jasno ukazuju na važnost neposrednog kontakta i zajedničkog boravka majke i novorođenčeta, čak i ako je jedno od njih pozitivno na koronavirus, uz uvjet da se roditelj dobro osjeća i da je sposobna skrbiti o djetetu. Iste preporuke su objavila i relevantna europska društva u Britaniji, Francuskoj, Italiji i Njemačkoj.

U smjernicama „COVID-19 Clinical management: living guidance“ (WHO 2021.) jasno se navodi: „*Mothers should not be separated from their infants unless the mother is too sick to care for her baby.*“ Nacionalna praksa nije usklađena s navedenim, budući da se u trenutno važećim nacionalnim smjernicama „S2K smjernice za postupanje kod sumnje koronavirusne infekcije u trudnoći“ (HDGO 2020.) navodi suprotno: „*Novorođenčad majki pozitivnih na koronavirus treba izolirati najmanje 14 dana ili dok se virus ne ukloni.*“

Upozoravamo da je isti raskorak prisutan i u odnosu na dojenje. U spomenutim smjernicama WHO-a konkretna preporuka glasi: „*We recommend that mothers with suspected or confirmed COVID-19 should be encouraged to initiate and continue breastfeeding. From the available evidence, mothers should be counselled that the benefits of breast-feeding substantially outweigh the potential risks of transmission.*“ Nacionalne S2K smjernice nisu u skladu s navedenim, budući da se u njima navodi da se „*tijekom faze izolacije ne preporučuje dojenje*“.

Premda se u nacionalnim smjernicama zaključno navodi da je potrebno prikupiti više podataka o navedenim pitanjima, smjernice se, pa tako i praksa u rodilištima, do danas nisu mijenjale, niti su Ministarstvo zdravstva ili strukovna društva rodilištima izdavale nove preporuke u cilju omogućavanja neposrednog kontakta majkama i novorođenčadi nakon poroda i zajednički boravak. Tako danas imamo situaciju da se u rodilištima majke i novorođenčad odvajaju u slučajevima kada je jedno od njih pozitivno na koronavirus ili ako PCR test koji dokazuje da je majka negativna na koronavirus još nije obrađen.

Trenutna znanstvena i medicinska saznanja govore u prilog tome da kontakt majke i djeteta neposredno nakon poroda te kontinuirano tijekom boravka u rodilištu doprinose zdravlju djeteta i majke, potičući uspostavljanje zdravih vitalnih funkcija novorođenčeta i olakšavaju početak dojenja čija je imunološka komponenta u vrijeme pandemije izuzetno važna. Iniciranje dojenja odmah po porodu izuzetno je važno za svu novorođenčad, a u kontekstu saznanja da majka mlijekom prenosi i antitijela na COVID-19, izuzetno je važno da i COVID pozitivne majke doje, zbog čega i sve relevantne stručne organizacije i preporučuju nastavak dojenja kad je majka pozitivna na COVID, uz zaštitne mjere protiv širenja zaraze. Takve se preporuke temelje na znanstvenim dokazima i proporcionalne su omjeru rizika od zaraze i koristi od dojenja.

Nadalje, u nekim rodilištima, rad se organizira na način koji onemogućava primaljama da pružaju skrb koja je i roditeljima i novorođenčadi tako neophodna, skrb jedne primalje uz jednu roditelju, i podrška u dojenju. U vrijeme krize upravo uviđamo da nedostatne investicije u obrazovanju i zapošljavanju primalja dolaze na naplatu.

Stoga, niže supotpisane organizacije pozivaju Ministarstvo zdravstva i stručna društva da žurno pripreme smjernice kojima se rodilištima jasno ukazuje na važnost neposrednog i kontinuiranog kontakta i zajedničkog boravka majki i novorođenčadi od poroda do otpusta iz rodilišta te izdaju jasnu uputu o pridržavanju istih.

Smatramo da je u vezi s ovim potrebno postupiti jednako kao i u nizu dosadašnjih slučajeva u kojima su strukovna društva izdavala vrlo korisne i neophodne smjernice za postupanje u okolnostima pandemije bolesti COVID-19. Pozdravljamo posljednji takav primjer - *Preporuke*

parovima koji planiraju trudnoću, parovima koji prolaze kroz postupke medicinski pomognute oplodnje, trudnicama i dojiljama, izdane u studenom 2021. - u kojima su objedinjene recentne znanstvene spoznaje. Smatramo da bi na isti način trebalo postupiti i po pitanju predmetne problematike. Molimo Vas da potpisnice ovog dopisa povratno izvijestite o Vašem postupanju u skladu s navedenim.

Hrvatska komora primalja
Barbara Finderle

Barbara Finderle

Pravobraniteljica za djecu
Helenca Pirnat Dragičević

Helenca Pirnat Dragičević

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova
Višnja Ljubičić

Višnja Ljubičić

Udruga Roda
Ivana Zanze

Ivana Zanze

Na znanje:

Ministarstvo zdravstva, pisarnica@miz.hr

Ured UNICEF-a za Hrvatsku, info@unicef.hr

Hrvatski liječnički zbor, tajnistvo@hlz.hr

Hrvatska liječnička komora, hkk@hkk.hr

Hrvatsko društvo za ginekologiju i opstetriciju, info@hdgo.hr

Hrvatsko društvo za perinatalnu medicinu, branimir.peter@gmail.com

Hrvatsko pedijatrijsko društvo, amujkic@snz.hr

Rodilištima, svima